

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

10 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

**Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion**

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocata Saganscaia Oxana în numele inculpatului și de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 noiembrie 2020 și a sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 11 decembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

BÎLEA Ilie XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.02.2019– 11.12.2019;

Instanța de apel: 20.01.2020 – 16.11.2020;

Instanța de recurs: 25.01.2021 – 10.03.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, din 11 decembrie 2019, Bîlea Ilie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a aplicat în privința lui Bîlea Ilie măsura preventivă arestarea preventivă până la intrarea sentinței în vigoare.

S-a încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate Tarnovschi Raisa 9650 lei întru compensarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

S-a respins ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, în seara de 03.10.2018, aproximativ pe la orele 22.00, Bîlea Ilie aflându-se în XXXXX, împreună și de comun acord cu Hușanu Ivan, procesul penal în privința căruia a fost încetat în legătură cu împăcarea părților, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, inculpatul a pătruns în domiciliul locuitoarei XXXXX Tarnovschi Raisa, de unde în mod tainic a sustras un motofereastră de model „Stylli” la prețul de 4000 lei, o

bicicletă la prețul de 1500 lei, un flex electric de model „Cosch” la prețul de 4000 lei, 11 rate cu prețul de 150 lei fiecare, cauzându-i victimei Tarnovschi Raisa o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 11150 lei.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Josu Gheorghe în interesele inculpatului și de inculpat.

3.1 Avocatul Josu Gheorghe a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi decizii de achitare a lui Bîlea Ilie.

În argumentarea apelului, apărarea a invocat că, inculpatul la urmărirea penală, și prima instanță de judecată nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, a dat declarații veridice, care corespund acțiunilor care au avut loc de facto și care corespund circumstanțelor cauzei penale.

Susține că inculpatul nu a comis furtul de care este învinuit și nu are nici o legătură cu acest furt, menționând că în gospodărie la Tarnovschi Raisa, inculpatul a fost o singură dată, prin anul 2017, în XXXXX. Inculpatul cunoaște că, Hușanu Ivan a lucrat la Tarnovschi Raisa și aceasta l-a remunerat cu o bicicletă. Susține că, Hușanu Ivan a căzut jos de pe bicicleta și a pierdut-o, apoi a găsit-o la Tamovschi Raisa. Hușanu Ivan a vândut acea bicicletă unui om din s. Pleșeni pe nume Mitea. Inculpatul nu are nici o atribuție cu acea bicicletă, el nu avea datorii față de Tarnovschi Raisa și nici ea față de el. Inculpatul are din ce trăi și nu se ocupă cu furatul.

Menționează că, nu a discutat cu Gorgan Ion despre lucrurile pe care le are Tarnovschi Raisa în gospodărie și nici lui Hușanu Ivan nu i-a spus să se ducă să-și ia bicicleta de la Tarnovschi Raisa. Nu poate explica, de ce Hușanu Ivan afirmă că ambii au fost și au furat bicicleta de la Tarnovschi Raisa.

În asemenea circumstanțe apărarea consideră că, declarațiile părții vătămate trebuie să fie privite parțial sub un unghi critic, deoarece nu sunt bazate pe probe și sunt declarative. De asemenea nu este confirmat prin nimic faptul că a avut loc furtul mai multor bunuri în afară de declarațiile părții vătămate.

Relevă că, la caz nu au fost aduse probe ce ar fi demonstrat faptul că anume Bîlea Ilie a comis fapta incriminată. Cum poate fi învinuit de faptul că a sustras careva bunuri din gospodăria părții vătămate, dacă nu este dovedit faptul că el ar fi pătruns în această gospodărie, nu au fost depistate careva urme, de aceea se pune la îndoială faptul că a avut loc această infracțiune. Cu atât mai mult, nici partea vătămată nu a putut confirma modelele tehnicii care se presupune că a fost sustrasă, anul producerii acestei tehnici, starea tehnicii, prețul ei.

Respectiv nu este clar cum a ajuns instanța la sumă de 9650 lei prejudiciu material care este încasat de la inculpat, aceste circumstanțe apărarea a încercat să le clarifice în instanță însă partea vătămată nu a putut răspunde la întrebări. Cum poate fi învinuit inculpatul de faptul că împreună cu Hușanu Ivan au sustras bunurile respective, dacă ultimul nu recunoaște faptul sustragerii bunurilor, în afară de bicicletă, iar instanța pronunță sentință de condamnare pentru sustragerea tuturor

bunurilor indicate de învinuire, fără să fie făcută o analiză amplă a acțiunilor inculpatului. Sentința fiind bazată pe presupuneri.

Apărarea menționează că, instanța face concluzii contradictorii privind însușirea bunurilor în scop de profit, însă este evident că inculpatul anterior nu a fost condamnat pentru furt, necâtând că instanța în sentință menționează declarațiile părții vătămate că au fost sustrase mai multe bunuri. Mai mult, instanța nu a dat o apreciere declarațiilor părții vătămate în acest sens, deoarece în plângere se menționează că sau sustras doar o parte din bunurile menționate mai apoi că au fost sustrase și alte bunuri, presupunerea fiind apreciată ca o dogmă de către instanța de judecată, în lipsa unor probe ce atestă că partea vătămată ar fi avut în gospodărie aceste bunuri.

3.2 La data de 19 decembrie 2019, inculpatul a înaintat apel împotriva sentinței, solicitând casarea acesteia, cu citarea și audierea lui Hușan Ion și Gorgan Ion.

În susținerea cererii de apel inculpatul a indicat că, declarațiile lui Hușan Ion depuse în instanța de judecată contravin declarațiilor date la etapa urmăririi penale. Acesta nu a fost citat și audiat în instanța de judecată. În cadrul examinării cauzei au fost încălcate prevederile art. 105 alin. (2), art. 356. Nu s-a efectuat în timpul urmăririi penale cerințele art. 114 alin. (2). Ședințele de judecată nu au fost înregistrate în regim audio.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 noiembrie 2020, apelurile depuse de avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului și de inculpat au fost respinse, iar sentința a fost menținută fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat, instanța de apel o apreciat ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina, drept garantat de art. 66 din Codul de procedură penală și art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărită pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificată ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Urmărirea penală și judecata în primă instanță s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de lege și, respectiv, nu s-au constatat încălcări care atrag nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate.

Instanța de apel a constatat că în cadrul examinării cauzei, s-a demonstrat pe deplin realizarea de către inculpat a laturii subiective și obiective a infracțiunii reținute în speță, contrar alegațiilor invocate în cererile de apel.

Acest fapt a fost demonstrat incontestabil prin declarațiile părții vătămate Tarnovschi Raisa, care sunt confirmate și coroborează cu declarațiile martorului Hușan Ion.

Mai mult de atât, s-a reținut drept evazivă poziția lui Bîlea Ilie cu referire la nevinovăția acestuia, or pe de o parte potrivit declarațiilor din prima instanță acesta a indicat că „nu ne-am întâlnit cu Hușan Ion la Gorgan Ion să bem vin” iar pe de altă parte, în instanța de apel a indicat că „*Gorgan știe cum totul a fost dar nu înțeleg cum el nu a vrut să meargă cu noi*”, motiv pentru care, instanța de apel a constatat netemeinicia argumentului apelantului precum că acesta nu a comis fapta imputată.

Relevant este că complicele lui Bîlea Ilie, pe prezenta cauză martorul Hușan Ion a recunoscut faptul sustragerii, iar procesul penal privind învinuirea acestuia a fost încetat în legătură cu împăcarea părților, respectiv alegațiile inculpatului au fost apreciate de instanța de judecată drept o metodă de apărare, o încercare de a evita răspunderea penală pentru fapta comisă.

Poziția evazivă a inculpatului se atestă și prin faptul că a negat chiar și unele fapte evidente, cum ar fi, de exemplu, faptul că el a mai fost în gospodăria victimei, ajutând-o la unele lucrări prin gospodărie, precum și din insinuările acestuia că el cunoaște cine a comis furtul, dar nu vrea să numească persoana.

Verificând aspectele de drept operate de prima instanță la individualizarea și stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a considerat că apelurile declarate urmau a fi respinse.

Potrivit alin. (2) art. 16 Cod penal, infracțiunea pentru săvârșirea căreia a fost condamnat inculpatul, s-a calificat ca fiind o infracțiune intenționată mai puțin gravă, în scop de profit, ținând cont de persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat, la locul de trai se caracterizează negativ, de toate circumstanțele cazului, instanța de judecată a ajuns la concluzia, că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar în condițiile izolării lui de societate și stabilirii unei pedepse sub formă de închisoare.

În contextul celor statuate, instanța de fond justificat a admis acțiunea civilă, înaintată de Tarnovschi Raisa împotriva lui Bîlea Ilie și a dispus încasarea din contul inculpatului a sumei de 9650 lei întru compensarea valorii bunurilor sustrate și nerestituite de către inculpați. Prin prisma art. 1423 Cod civil și art. 219 alin.(2) pct. 4 și (4) Cod de procedură penală, instanța justificat a încasat suma de 9650 lei întru compensarea valorii bunurilor sustrate și nerestituite de inculpat.

Subsecvent, s-a constatat că cerința procurorului înaintată în ședința instanței de apel, privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei, nu poate fi admisă. În conformitate cu prevederile art. 401 alin. (1) Cod de

procedură penală, instanța de apel, soluționând cauza, nu poate agrava situația inculpatului în lipsa apelului procurorului. Astfel, instanța de apel era în imposibilitate de a agrava situația celor care au declarat apel, legiuitorul urmărind scopul de a asigura și garanta libertatea folosirii cailor de atac pentru părți fără teama ca odată exercitată, calea de atac le poate înrăutăți situația. Dacă nu ar exista asigurarea apelantului că, contestarea unei sentințe prin mijloacele prevăzute de lege nu se va întoarce sub orice formă, împotriva lui, partea ar ezita să utilizeze calea de atac, care îi este pusă la dispoziție, iar interesele lui legale ar putea fi grav compromise.

În acest sens, procurorul nu a contestat sentința, astfel fiind acceptate de partea acuzării constatările instanței de fond expuse în sentința în latura penală și în latura civilă.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Saganscaia Oxana în numele inculpatului și însăși inculpatul au atacat-o cu recursuri ordinare.

6.1 Avocata Saganscaia Oxana în recursul ordinar, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi decizii prin care inculpatul să fie achitat, deoarece nu a comis această infracțiune, cu respingerea acțiunii civile părții vătămate ca nefondate.

În motivare recurenta a indicat că, inculpatul, fiind audiat în cadrul urmăririi penale și ulterior în calitate de inculpat în ședința de judecată, a declarat, că nu recunoaște vina în comiterea furtului de la domiciliul părții vătămate și nu cunoaște din ce motive este atras în acest proces penal.

Inculpatul pe tot parcursul examinării a cauzei penale a insistat ca să fie audiat în calitate de martor Gorgan Ion, persoana, care nemijlocit a participat în ziua comiterii presupusului furt la convorbirea între el și Hușanu Ivan. În cadrul examinării cauzei în Curtea de Apel Cahul a fost admisă cererea inculpatului, însă de către IP Cantemir nu a fost executată aducerea forțată a acestui martor, și ca urmare inculpatul a fost lipsit de dreptul său la un proces echitabil.

Totodată, instanța de apel urma să aprecieze critic declarațiile părții vătămate, care sunt bazate doar pe presupuneri și care nu sunt logice din punct de vedere juridic.

Cu referire la acțiunea civilă, recurenta indică că pretenția formulată de către Tarnovschi Raisa privind încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, este neîntemeiată, or, nu au fost respectate prevederile art. 219 alin. (1), 220 alin. (3), 222 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală.

Instanța de fond și de apel la examinarea cauzei nu au luat în considerație faptul, că în cererea prealabilă din 12.10.2018 partea vătămată a declarat doar o parte din bunuri - bicicleta și motoferestrău ca fiind furate, însă ulterior apar și alte bunuri, existența cărora nu s-a confirmat de ea.

Totodată, în cadrul urmăririi penale nu au fost întreprinse careva măsuri în vederea căutării bunurilor sustrate de la partea vătămată, nu au fost efectuate

percheziții la domiciliile învinuiților, iar bunurile declarate de partea vătămată, în afară de bicicleta nu au fost depistate, ceea ce pune la îndoială, însuși veridicitatea declarațiilor date.

La fel, nu este clar din ce considerente partea vătămată î-și estimează prejudiciul material anume la suma de 9650 lei, deoarece întrucât nu a fost confirmată existența tuturor bunurilor sustrase, la fel nu este confirmată și probată suma prejudiciului material cauzat prin infracțiune. Nu au fost prezentate careva bonuri de plată sau careva certificate, care ar confirma costul bunurilor sustrase la ziua comiterii infracțiunii.

6.2 Inculpatul a depus recurs în anulare, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, prin care solicită rejudecarea cauzei penale. În motivare indică erorile comise de instanțele de judecată prin enumerarea articolelor din coduri, citează probele și descrie evenimentele comise din perspectiva sa.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosar și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, din conținutul cererii de recurs depuse de avocata Saganscaia Oxana în numele inculpatului se constată că, recurenta nu a invocat nici un temei de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă, critică vinovăția inculpatului, solicitând achitarea acestuia, deoarece nu a comis această infracțiune, și respingerea acțiunii civile a părții vătămate.

Colegiul reține că potrivit recursul inculpatului se invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel dacă ședința de judecată nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel. Lecturând recursul declarat, Colegiul constată că acesta este insuficient de motivat, or textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroarea comisă de instanță, pe când în speță

recursul conține doar enumerarea probelor, articole pe care instanțele de judecată le-a comis.

Verificând actele dosarului, raportate la criticele punctate supra, Colegiul penal ajunge la concluzia că erorile semnalate de recurenți nu sunt subsecvente cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titulari, întrucât instanțele ierarhic inferioare au adoptat soluții legale și corecte atât în partea ce ține de încadrarea juridică a faptelor infracționale comise de inculpat, cât și privitor la soluția de condamnare în privința acestuia în temeiul art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal și respectarea procedurii penale privitor la audierea și prezentarea părților la ședințele de judecată.

Colegiul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, prin aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, este echitabilă, proporțională și va contribui la atingerea scopului de corectare și reeducare a acestuia.

Colegiul nu poate să achieseze la argumentele recurenților precum că instanța de apel nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, care obligă instanța să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Or, aici urmează a se reține că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, adică așa cum s-a procedat în cauza de față.

Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că urmează a fi menținută soluția despre vinovăția lui Bîlea Ilie în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, deoarece faptele lui întrunesc în totalitate elementele infracțiunii nominalizate.

Reieșind din raționamentele expuse supra, Colegiul va sintetiza argumentele ce stau la baza soluției de inadmisibilitate a prezentelor recursuri, și anume acestea se exprimă în faptul că, odată ce cauza a fost examinată minuțios de către prima instanță și, după judecată și de instanța de apel, iar criticele avansate de recurenți au primit deja răspunsuri fundamentate pe actele cauzei, Colegiul nu vede necesitatea reluării și repetării acestora.

În cuprinsul deciziei instanței de apel au fost expuse deja raționamentele care au stat la baza respingerii solicitării părții apărării de a-l achita pe inculpat. Așadar, din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a dezbătut prin mai multe argumente criticele apelantului ce vizau pedeapsa aplicată inculpatului, circumstanțele atenuante sau agravante ce au influențat asupra operațiunii de individualizare a pedepsei, totodată decizia cuprinde și temeiurile de respingere a solicitării părții apărării privind achitarea inculpatului.

Față de lucrul judecat de către instanțele de fond, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este echitabilă raportată la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale de același gen.

În opinia Colegiului Penal soluția respectivă este argumentată și corespunzătoare circumstanțelor de fapt și de drept incidente cauzei, iar careva temeuri de a interveni în această soluție nu s-au stabilit.

Totodată, instanța de recurs nu consideră necesar de a se expune repetat asupra criticilor inculpatului vizavi de lipsa elementelor infracțiunii de furt în acțiunile sale, dat fiind că instanțele de fond detaliat au analizat fiecare element al acestei componente de infracțiune și au constatat indubitabil că inculpatul se face vinovat de comiterea actului de furt. Decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar raționamentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de art. 6 din CEDO.

Din alt punct de vedere, privind recursul inculpatului, Colegiul remarcă faptul că, verificarea probelor este atributul exclusiv al activității desfășurate de instanțele de fond, iar descrierea lor amănunțită în cererea de recurs, precum și criticele semnalate în legătură cu pretinsa interpretare eronată a acestora nu este obiect de cercetare la etapa dată a procedurilor.

Pe aceeași linie de considerente, invocarea formală a unor temeuri de casare, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, nu face obiect de examinare în procedura de recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Adică completarea cererii de recurs cu argumente de drept, care cu desăvârșire lipsesc aici, și care ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întregul proces penal.

Mai mult, simplul fapt că pot exista două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor nu este un motiv suficient și plauzibil pentru a dispune achitarea inculpatului, după cum se solicită de recurentă.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din recursurile înaintate de avocata Saganscaia Oxana în numele inculpatului și de inculpat nu și-au găsit confirmarea.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocata Saganscaia Oxana în numele inculpatului și de inculpat, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 noiembrie 2020 și a sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 11 decembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **BÎLEA Ilie XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 09 aprilie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion